

Andrzej F. Dziuba

"Narzeczeni wobec ludzkiej
płodności : studium pastoralne",
Adam Dzióba, Rzeszów 2009 :
[recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 49/1, 236-238

2011

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nościowym jest życie i działalność ks. Paschalisa Schmidta na rzecz modlitwy za kapłanów oraz tworzenia dnia kapłańskiego. Dobrze, że w te dzieła wpisują się Księża Salwatorianie, także w Polsce, poprzez Salwatoriński Ośrodek Powołań.

Bp Andrzej F. Dziuba

Ks. Adam D z i ó b a, *Narzeczeni wobec ludzkiej płodności. Studium pastora-
rale*, Rzeszów 2009, ss. 337.

Rzeczywistość chrześcijaństwa jawi się przede wszystkim jako określony zbiór prawd wiary, mówiąc jeszcze prościej jako wiara. Prawdy te zorganizowane w bogactwo tematyczne przyjmowane są do wierzenia, ale nie tylko jako element teoretyczny. Chrześcijaństwo jest bowiem codziennym życiem, postępowaniem, a zwłaszcza świadectwem. Następuje spotkanie prawd wiary i prawd życia. Centrum tego jest Osoba i nauczanie Jezusa Chrystusa.

Rzeczywistość wiary, konfrontowana z życiem odnosi się do wszystkich jego przejawów. Ewangeliczne orędzie staje wobec totalnej i integralnej prawdy chrześcijańskiego życia. Ono obejmuje wszystko, w najgłębszych nośnikach tożsamości bycia chrześcijaninem.

Rzeczywistość człowieka, jako indywidualnej osoby doświadcza swej niepowtarzalności. To zawsze konkretne indywiduum, w bogactwie sfery ciała, ducha i duszy. Zawsze bowiem trzeba postrzegać całego człowieka. W to bogactwo jest także wpisana sfera ludzkiej płodności.

Prezentowane opracowanie ukazało się pod patronatem Instytutu Pastoralno-Katechetycznego KUL jako 14 tom w ramach serii Teologia praktyczna. W serii tej ukazał się m.in. „Leksykon teologii pastoralnej” pod red. ks. Ryszarda Kamińskiego, ks. Wiesława Przygody i o. Marka Fijałkowskiego OFMConv. (Lublin 2007) oraz „Teologia pastoralna”. Red. ks. R. Kamiński. T. 1: „Teologia pastoralna fundamentalna”; T. 2: „Teologia pastoralna szczegółowa” (Lublin 2000, 2002).

Po podziękowaniu (s. 5), spisie treści (s. 7-8) oraz wykazie skrótów (s. 9-12) zamieszczono przedmowę pióra ks. prof. Ryszarda Kamińskiego (s. 13-15). Po wstępie (s. 17-28) studium podzielone zostało na cztery rozdziały, a te z kolei paragrafy.

„Ludzka płodność w świetle nauczania Kościoła” to tytuł pierwszego rozdziału (s. 29-85). Ważnym jest jasna świadomość, iż ludzka płciowość ma charakter osobowy. Oczywiście nosi ona w sobie wiele wymiarów, m.in. fizyczny czy duchowy. Następnie autor precyzuje wymogi realizacji płodności

w rodzinie. Na tym tle jawią się uwagi o przygotowaniu do realizacji płodności w rodzinie.

Kolejny rozdział nosi tytuł „Znajomość istoty ludzkiej płodności u narzeczonych” (s. 87-155). Autor ukazuje najpierw wiedzę narzeczonych o ludzkiej płciowości. Jakby w konsekwencji wypływa z tego akceptacja wymiarów ludzkiej płodności. Jeszcze bardziej szczegółową jest kwestia znajomości wymogów realizacji ludzkiej płodności w rodzinie.

Problematyka zatytułowana „Przygotowanie narzeczonych do realizacji ludzkiej płodności w małżeństwie i rodzinie” podjęta została w trzecim rozdziale omawianego opracowania (s. 157-212). Ukazano najpierw otwartość narzeczonych na przyjęcie życia. W konsekwencji pytano o gotowość podjęcia zadań wychowawczych. Interesujące są informacje o zaangażowaniu narzeczonych w przygotowanie bezpośrednie do sakramentu małżeństwa.

Ostatni rozdział formułuje „Wnioski i postulaty pastoralne dotyczące kształtowania postaw narzeczonych wobec ludzkiej płodności” (s. 213-254). Wyliczono ich pięć: 1. Pogłębienie wiedzy o ludzkiej płciowości; 2. Wspieranie katolickiego rozumienia ludzkiej płodności; 3. Motywowanie narzeczonych do przyjęcia nowego życia; 4. Kształtowanie postaw narzeczonych wobec zadań wychowawczych; 5. Realizacja bezpośredniego przygotowania do sakramentu małżeństwa. Treściowo dodano zakończenie (s. 255-260).

Zamieszczona bibliografia podzielona została na źródła, literaturę przedmiotową i literaturę pomocniczą (s. 261-279).

W końcowych elementach rozprawy dodano jeszcze: Wykaz tabel (s. 281-283), Aneks 1 – tabele (s. 285-309), Aneks 2 – Kwestionariusz ankiety dotyczący badań stosunku narzeczonych do ludzkiej płodności (s. 311-336) i streszczenie w języku angielskim (s. 337).

Prezentowana rozprawa podjęła niezwykle aktualny i ważny temat duszpasterski. To dotykane samej istoty życia chrześcijańskiego, w jego kształtowaniu się wspólnoty małżeńskiej i rodzinnej, owego współbrzmienia miłości i otwartości na nowe życie. To pytania o Kościół domowy, a więc szczególną rzeczywistość łaski i dzieł ewangelizacyjnych.

„Książka ks. dra Adama Dziuby – jak pisze promotor rozprawy – daje całościowe spojrzenie na stosunek narzeczonych dla ludzkiej płodności. (...) Przedstawione w książce rezultaty badań są szczególnie cenne dla duszpasterzy rodzin oraz świeckich pracowników poradni małżeńsko-rodzinnych, katechetów i nauczycieli. Książka ta może być pomocna w realizowaniu różnych inicjatyw pastoralnych w Polsce” (s. 14-15). Trzeba jednak pamiętać, że badania objęły 500 narzeczonych z Diecezji Rzeszowskiej (por. s. 25-27). Zatem jest to teren specyficzny w sensie duszpasterskim, i zapewne będzie się nie-

kiedy znacznie różnił w stosunku do innych regionów Polski. Słuszny zatem jest postulat autora: „Podobnego opracowania wymaga problem stosunku narzeczonych do płodności w innych rejonach i diecezjach Polski” (s. 260).

Słusznie wskazuje ks. prof. R. Kamiński, że „na podkreślenie zasługuje fakt, że przeprowadzona w książce refleksja naukowa oparta jest na solidnej bazie źródeł zastanych w postaci różnych dokumentów Kościoła powszechnego i Kościoła w Polsce oraz źródeł empirycznych wytworzonych przez badania ankietowe” (s. 14). To szeroka baza, która swym bogactwem wybrzmiewa w przypisach, tabelach oraz ich interpretacji.

W wykazie skrótów pominięto występujące w bibliografii oraz przypisach, np. AK, STV, HD. Niektóre źródła kościelne występujące w wykazie skrótów zostały pominięte w bibliografii. Błędnie encyklikę „Mater et magistra” przypisano papieżowi Pawłowi VI (s. 11). Dwukrotnie w bibliografii występuje Wprowadzenie do encykliki „Humanae vitae” opublikowane w Krakowie w 1969 r. (s. 271, 278). Trudno rozeznaczyć kryterium występowania skrótów bibliograficznych w tekście lub w przypisach, czasem tych samych i to obok siebie (np. s. 19). Generalnie zabrakło starannej korekty i stąd stosunkowo liczne braki, literówki czy niedokładności w opisach.

W rozprawie „w rozwiązywaniu postawionego problemu zastosowano paradygmat analizy teologii pastoralnej” (s. 255, por. s. 27). Wydaje się, iż ważnym elementem są także wątki wynikające z przepowiadania etyczno-moralnego. Ten realizm życia czyni przywołane wyniki ankietowe bardziej realnymi, jeśli współbrzmiały one z nauczaniem współczesnego Kościoła. Pewne pytania może budzić niejasne stosowanie terminów, czasem zamienne: płodność, płciowość i prokreacja

Studium ks. dra Adama Dzioby jest interesującym materiałem tak w płaszczyźnie teoretycznej jak i praktycznej, z wyraźnym nachyleniem ku duszpasterstwu rodzin. Dostrzegane problemy nie mogą być obojętne, gdyż dotyczą samych fundamentów ewangelizacyjnej odpowiedzialności Kościoła za ochrzczonych oraz małżeństwa i rodziny. To samo centrum życia Kościoła i jego perspektyw zbawczych.

Bp Andrzej F. Dziuba

Dr Emilia Paola Pacelli, *The good Earth. Reflection on Evangelization*, Rome, International Secretariat of the PMU Propaganda Fide, 2010, 350 ss.

Prezentowana pozycja dr Emilii Paoli Pacelli, może nie jest jej wielkim nysystem nad sprawą prezentowanych misji w obecnej dekadzie lat XXI wieku,